

Утвърдил:

Декан

Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: Геолого-Географски.....

Специалност: (код и наименование)

Г	Г	А	0	1	0	2	1	7
---	---	---	---	---	---	---	---	---

География (заочно обучение).....

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

И	2	2	6
---	---	---	---

 ГЕОМОРФОЛОГИЯ НА БЪЛГАРИЯ

(код и наименование)

Преподавател: доц. д-р Росица М. Кендерова

Асистент: гл.ас. д-р Ахинора Г. Балтакова, гл. ас. д-р Цветан Петров

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	15
	Семинарни упражнения	15
	Практически упражнения (хоспетиране)	
Обща аудиторна заетост		30
Извънаудиторна заетост	Реферат	
	Доклад/Презентация	
	Научно есе	
	Курсов учебен проект	30
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	60
Обща извънаудиторна заетост		90
ОБЩА ЗАЕТОСТ		120
Кредити аудиторна заетост		1
Кредити извънаудиторна заетост		3
ОБЩО ЕКСТ		4

№	Формиране на оценката по дисциплината ¹	% от оценката
1.	Защита на курсов учебен проект	30
2.	Текуща самостоятелна работа /контролно	40
3.	Изпит	30

Анотация на учебната дисциплина:

Курсът има за цел да даде обща представа за произхода, геоисторическото развитие и съвременното състояние на геоморфоложкия комплекс и състава на най-новите хипергенни формации на територията на България, както и на земите в непосредствена близост.

Основните принципи, на които курсът е аранжиран и структуриран са морфотектонската предопределеност на най-едрите таксономични единици, историзмът при проследяването на морфогенезата във връзка с обяснението на съвременното състояние на отделните геоморфоложки системи и комплекси, явяващи се от своя страна като преобладаващи при формирането и структурата на субрецентните и съвременни географски ландшафти.

В нужната степен и обем са засегнати и разработени теми, свързани с рисковата геоморфология на фона на проявите на съвременните морфогенетични процеси. Съвсем накратко са представени методите, прилагани в България, чрез които се ограничава тяхното вредно въздействие за земеделието, селищните територии, пътищата, водохранилищата и бреговата ивица.

Характеризирането на релефа е извършено по най-едри морфотектонски единици, при което принципно и равностойно са представени последиците от действията на еднородните и екзогенните морфогенетични процеси.

Предварителни изисквания:

- Студентите трябва да знаят и/или да могат:
- основни понятия от обща геоморфология
 - да познават територията на България

Очаквани резултати:

Успешно завършилите обучението по тази учебна дисциплина:

1. *ще знаят:*

- основните морфографски и морфоструктурни единици в България
- особеностите на различните типове релеф

2. *ще могат:*

- да съставят курсови работи по литературни източници

Учебно съдържание - Лекции

№	Тема:	Хорариум
1.	Въведение в курса на Геоморфология на България	1

¹ В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

	<p>1.1. Главна цел, основни задачи, насоки и структура на курса</p> <p>1.2. Геоморфоложка изученост на територията на България</p> <p>1.3. Морфотектонско и геоморфоложко положение на територията на България в Карпато - Балканския регион.</p>	
2	<p>Геоисторическо развитие и морфология на релефа при неогена, кватернера и холоцена</p> <p>2.1. Геоисторическо развитие и морфогенеза на релефа през неогена.</p> <p>2.2. Геоисторическо развитие и морфогенеза на релефа през кватернера.</p> <p>2.3. Антропогенна морфогенеза в предисторическо време</p>	1
3.	<p>Морфоструктура и съвременна ендегенна морфодинамична активност</p> <p>3.1. Земна кора и нейния строеж</p> <ul style="list-style-type: none"> • основни скални комплекси и тяхната връзка с глиптогенезата на релефа в България • основни разломни структури; сеизмични прояви и тяхната морфогенетична роля <p>3.2. Съвременни движения на земната кора</p> <p>3.3. Основни морфотектонски единици</p>	1
4.	<p>Долнодунавска морфоструктурна зона</p> <p>4.1. Заложение и геоисторическо развитие</p> <p>4.2. Западна, централна и източна част</p> <p>4.3. Съвременна екзогенеза, рискови процеси, антропогенен релеф.</p>	1
5.	<p>Старопланинска морфоструктурна зона</p> <p>5.1. Заложение и геоисторическо развитие</p> <p>5.2. Основни морфоструктурни единици</p> <ul style="list-style-type: none"> • Предбалкан – западен, централен и източен Предбалкан • Западен, Централен и Източен Балкан <p>5.3. Плейстоценска глациация на Стара планина.</p> <p>5.4. Съвременна екзогенеза, рискови процеси, антропогенен релеф.</p>	2
6.	<p>Задбалканска котловинно-грабенова морфоструктурна зона.</p> <p>6.1. Заложение и геоисторическо развитие</p> <p>6.2. Основни морфоструктурни единици – котловини, прагове и вътрешнокотловинни възвишения</p> <p>6.3. Съвременна екзогенеза, рискови процеси, антропогенен релеф.</p>	1
7.	<p>Средногорска морфоструктурна зона</p>	2

	7.1. Заложение и геоисторическо развитие 7.2. Основни морфоструктурни области – западна, централна и източна; 7.3. Съвременна екзогенеза, рискови процеси, антропогенен релеф.	
8.	Крайщидна морфоструктурна област 8.1. Заложение и геоисторическо развитие 8.2. Основни морфоструктурни единици 8.3. Съвременна екзогенеза, рискови процеси, антропогенен релеф.	1
9.	Горнотракийска морфоструктурна област 9.1. Заложение и геоисторическо развитие 9.2. Основни морфоструктурни единици 9.3. Съвременна екзогенеза, рискови процеси, антропогенен релеф.	1
10.	Сакарска морфоструктурна област 10.1. Заложение и геоисторическо развитие 10.2. Основни морфоструктурни единици 10.3. Съвременна екзогенеза, рискови процеси, антропогенен релеф.	1
11.	Рило-Родопска морфоструктурна зона: 11.1. Заложение и геоисторическо развитие 11.2. Основни морфоструктурни единици – Осогово-Беласишка планинска система, Струмска и Местенска котловинни системи, Рило-Родопски планински масив 11.3. Плейстоценска и холоценска екзогенеза.	2
12.	Геоморфология на българското черноморско крайбрежие и шелф	1

Упражнения

№	Тема:	Хорариум
1.	Съвременен морфотектонски и морфоструктурен план и особености на територията на България.	1
2.	Главни разломни структури, сеизмични линеаменти и съвременни вертикални движения в България.	1
3.	Изветрителни процеси и елувиообразуване на територията на България.	1
4.	Льосовата покривка и свързания с нея льосов морфоложки комплекс на територията на България.	1
5.	Карстов геоморфоложки комплекс на територията на България.	1
6.	Глациален и периглациален релеф на територията на България.	2
7.	Склонови геоморфоложки комплекси на територията на	2

	България.	
8.	Ерозионни морфосистеми на територията на България.	2
9.	Вулкански геоморфоложки комплекс на територията на България.	1
10.	Крайбрежно-морски комплекс на територията на България.	1
11.	Антропогенна морфогенеза и антропогенни форми на територията на България.	1
12.	Рискови геоморфоложки процеси на територията на България.	1

Конспект за изпит

№	Въпрос
1.	Съвременен морфотектонски и морфоструктурен план и особености на територията на България.
2.	Долнодунавска морфоструктурна зона.
3.	Старопланинска морфоструктурна зона
4.	Задбалканска котловинно-грабенова морфоструктурна зона.
5.	Средногорска морфоструктурна зона.
6.	Крайщидна морфоструктурна област.
7.	Горнотракийска морфоструктурна област
8.	Сакарска морфоструктурна област
9.	Рило-Родопска морфоструктурна зона
10	Геоморфология на българското черноморско крайбрежие и шелф

Библиография

Основна:

1. География на България, I, Физическа география, С., Изд. БАН, 1966
2. География на България, I, Физическа география, С., Изд. БАН, 1981
3. География на България, 1997;
4. География на България, Фарком, 2003;
5. Гълъбов, Ж. Физическа география на България. Учебник за учителските институти. С., Наука и изкуство, 1977
6. Геодинамика на Балканите, С., Техника, 1979
7. Бончев Е. Проблеми на българската геотектоника, С., БАН, 1971
8. Национален атлас на НР България, С., Техника, 1973, 2010;
9. Тектонски строеж на България.С., Техника, 1973;
10. Канев Д. Геоморфология на България, С., 1989;
11. Минков, М. Лъсът в Северна България. С., БАН, 1968

12. Попов, Вл. ,К. Мишев Геоморфология на Черноморското крайбрежие и шелфа. С., БАН, 1974
13. Радев, Ж. Природната скулптура по високите български планини. С., Географска библиотека., 1920.
14. Яранов Д. Тектоника на България. С., Техника, 1960;
15. Сб. В чест на Димитър Яранов, т.1, 2, София, 2002;

Допълнителна:

16. Балтаков Г., Неогенска и кватернерна скулптурна геоморфогенеза на източната част на Балканския полуостров, дис. за получаване на н.с. „доктор”, С., 2003;
17. Стоилов К. Лъсовата формация в България. С., БАН, 1984
18. Чолеев, И., Картографско моделиране на релефа в част от Рило-Родопското пространство, С, СУ, 2007;
19. <http://www.geophys.bas.bg/> ,
20. <http://www.io-bas.bg/>

Дата:

**Съставил: доц. д-р Р. Кендерова
гл. ас. д-р А. Балтакова**